

Amikor először találkoztam vele a budapesti László Kórház fertőző osztályán, emberi roncs volt. A nővérrel együtt támogattuk le az ágyról, s emeltük át a tolokocsiba, hogy ne a betegszobában, hanem folyosón beszélgethessünk. Béna lábak, megállíthatatlanul kaszáló kezek, a szájából vég nélkül csöpögő nyál, sírás és kétségbeesés – ilyen volt Makra Ágnes a mélyponton, közel tíz esztendővel ezelőtt. Ekkor írtam róla először, s nem hittem, hogy onnan, ahol akkor ő volt, fel lehet állni, hogy van erő, vagy tudás, ami segíthet, ha a test így megnyomorodik. Ez a lány számomra a csoda, az emberi akaraterő és kitartás diadala.

Kevesen lehetnek, akik nem hallottak a kullancscsípés okozta betegség, a Lyme-kór hazai áldozatáról, a ruzsai lányról, Makra Ágiról, akinek betegségét nem ismerték fel idejében, s ennek okán mozgásképtelenné, lelki-fizikai ronccsá lett. Végigjárta a magyar egészségügy golgotáját, de a megannyi megaláztatás és szenvedés közepette is maradt ereje ahhoz, hogy kikutassa, a világ mely pontján remél-

A kötet alcíme kissé nehezen adja meg magát a laikus olvasónak: „Motívumok és költői magatartásformák a huszadik századi magyar irodalomban”. A körmönfontan pontos megfogalmazás nem véletlen. Ez a könyv – rövidítésekkel és korrekciókkal – azt a dolgot teszi nyilvánossá, amelyért a szerzőnek odaírták az irodalomtudományok doktora címet. Szerzőjének egyértelműen kellett jeleznie, mire vállalkozik, mit kérhetnek rajta számon.

A laikus olvasó először sajnálkozik. Ő tulajdonképpen egy huszadik századi líratörténetet szeretne olvasni. Szigeti jelenleg talán a legalkalmasabb szakudós, aki egy ilyen összefoglaló munkával megajándékozhatna bennünket. Ám ez óhatatlanul arra kényszerítené a szerzőt, hogy idegen kutatási területeken kalandozzék, ott vagy átvegye az autentikus ítéleteit, vagy vég nélküli vitákat provokáljon. Az ilyen viták vitték valaha előre az irodalomtudományt, ma azonban már eléggé előrehaladott a szellemi élet felparcellázása. Szigeti Lajos Sándor amúgy is megsértett már jónéhány határt, amely a

● Makra Ági újabb könyve

A maláriától a gyógyulásig

het segítséget, s ahhoz, hogy a menekülést jelentő úthoz és gyógykezeléshez pénzt gyűjtsön adakozásból. Megmozgatott maga körül mindent és mindenkit, s nem volt ember, aki közömbös maradt iránta. Az első, Mexikóban végzett malária-kezelése költségeit még köz-

dakozásból fedezte, a második gyógykezelés fedezetét már maga teremtetette elő. Könyvet írt azokról az évek-ről, amikor mint halálraítélt vergődött a fehérvörsényesek világában. Ez az első könyv több volt, mint látélet, az emberi szenvedés terápiáját is felmutatta. S azt, hogy ka-

paszkodni kell még akkor is, amikor már minden veszni látszik. Erőt adott mindazoknak, akik maguk is betegségekben szenvednek, s elvesztették a reményt.

Az első könyv „befejezetlen” maradt, hiszen Ágnesre akkor még egy újabb mexikói maláriaterápia várt, s

igazából senki sem tudta, milyen eredménnyel tér vissza. A második könyv nem kevésbé szívszorító az előzőnél. Az újabb malária-kezelés 42 fokok lázában eltöltött heteinek testet-lelket gyöttrő történeteit tárja elének.

S mint ahogyan mindenki, én is azt kérdeztem Ágnesről, amikor a minap elhozta nekem új könyve egy példányát: Ugye végre meggyógyultál? S noha Makra Ági erre a kérdésre őszinte igennel válaszolhat mert, mint mondja maradtak örök emlékei. számomra mégis csodálatra méltó az, hogy ez a lány abból az állapotból, amilyenben volt, talpra állt.

Makra Ági tegnap sajtótájékoztatón mutatta be Maláriától a gyógyulásig című könyvét.

K.K.

Modern hagyomány

Szigeti Lajos Sándor tanulmánykötete a huszadik századi magyar költészetéről

kollégák kutatási koncesszióit védte. Ezúttal még annyira sem törekedett kimondott szintézisre, mint azt korábban – már alaplúnak számító – József Attila-könyvében tette. Tulajdonképpen kutató-árkokat mélyített le századunk lírájának maga választott területein, hogy az ott talált mintákat felmutatva tanulságokat kínáljon az olvasónak.

Egy ilyen módszer alkalmas arra, hogy valaki izgalmas tudományként művelje az irodalomtörténet-írást többszöri válságon átesett mesterségét. Lényegében az is kérdésessé vált, lehet-e a hagyományos módon irodalomtörténetet művelni, és ha igen, szükség van-e rá. Irodalomtörténetünk talán túlparcellázása. Szigeti Lajos Sándor amúgy is megsértett már jónéhány határt, amely a

rendezte el saját anyagát. Az irodalomtudomány reakciója igen kemény volt: megpróbálta a történetiség kategóriáját kitagadni saját felségterületéről. Szigeti külön utat járt. Ő az irodalom öntörvényű mozgásait kutatva próbált alapvető fontosságú folyamatokat felrajzolni.

Szemlélete már-már írói. A költői motívumanyagot egy valódi költő érzékenységgel emeli ki az elolvasott tízezer oldalakból. A folyamatokat epikai vénával rajzolja fel. Legjobb eredményei pedig drámaíróra mutatnak. Kitűnően találja meg azt a pillanatot, amikor valami fontos történik a magyar költészetben. Például amikor 1907. május 11-én, egy pénteki napon a költő-festő Juhász Gyula a festő-költővel, Gulácsy Lajossal a Vigaszínházban Reinhardt rendezésében Wedekind drámáját, A

tavaszi ébredését tekinti meg és közben kicseréli nézeteit Gauguinról, modernségről, világról és más fontos dolgokról. Ebben a pillanatban születik meg az a természetes barátság, amely elme-háborodáson, halálán túl is halhatatlan. De ugyanilyen pillanat volt Ady Endre szerkesztése 1909 augusztusának éjszakáján Nagykárolyból Érmindezentre. Ezek a pillanatok halhatatlan művekbe merevedve – mint botorostyánba zárt, sok millió éves rovarok – örökvérnyűvé váltak.

Még a tanulmányíró kora is bekerül a tudományos feltárás végeredményébe. A Marsyas és Apollon tanulmány, amelynek írója Korformáló mitológia alcímmel is megpróbálta figyelmünket terelni, nem csupán a számbavett versek és prózai művek gondolatait közvetíti.

Azt is érezteti, hogy a gondolat a mi korunkban művek nélkül is folyamatosan érvényes, mindig vannak Apollonok, akik saját isteni felsőbbrendűségük nevében bünyösnek mondják ki a hozzájuk képest alacsonyabb rendű Marsyasokat és megnyúzásukkal látják helyreállítottnak a szépség isteni igazságát.

Nehéz olvasmány ez a könyv. Tudós kutató szánta hasonló ügyekben fáradozó kollégáknak. De mércének is használhatjuk, fel tudunk-e emelkedni igényességében a szerzőjéhez. Ez esetben vitatkozni is lehet vele. Elsősorban választott módszerének érvényességi területeit illetően.

De a lényeg nehezen vitatható. Ez a kötet századunk magyar költészetének alapos ismeretéről tanúskodik és arról, hogy a szerző minél több értéket akar befogadni, befogadtatni. Olyan időben, amikor az irodalomtudomány olykor már az irodalom nélküli jövőben próbálja biztosítani állásait. Szigeti hisz az irodalomban, ezért hihet neki és benne az olvasó.

Rigó Béla

Hírek - események

Batizfalvy emlékülés

A Női Klinika egykori igazgatójára, Batizfalvy János professzorra emlékeznek születésének 100. évfordulójára alkalmából ma, kedden délután 4 órakor a SZOTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának tantermében.

London, Pomáz – Szegeden

A szegedi helyi szerb közösség, a JATE szláv tanszéke és a szláv kultúrák baráti köre irodalmi estet rendez Petar Milosevics, magyarországi szerb író, költő és irodalomtudós London, Pomáz című regényéről – a szerző részvételével. A rendezvény-

re december 6-án este 7 órakor a szegedi szerb klubban (Somogyi utca 3.I/4.) kerül sor. A regényről Pavle Papulin lektor, valamint Jeremiás Zita, Halász László és Türi Róbert egyetemi hallgatók mondják el benyomásaikat. A rendezvény nyitott.

Öregdiák-találkozó a Rókusiban

Már közzöltük a Szeged I.sz. Rókusi Általános Iskola főlhívását, amely az angol tagozat harmincéves évfordulójáról szól. Jövő héten, egészen pontosan december 11-én kezdődnek az angol nyelvi hét rendezvényei. A program szerint december 13-án tartják a „Ki tud többet Nagy-Britanniáról?” című városi vetélkedőt, december 15-én pedig idegen nyelvi estet rendeznek a Vedres István Építőipari Szakközépiskolában.

A Rókusi iskola főlhívását azért ismételtük most meg, mert még mindig számítanak arra, hogy újabb „öregdiákokhoz” jut el a rendezvény híre. December

16-án ugyanis az angol tagozat történetéről szóló kiállítás nyílik az iskolában. A kiállítás anyagát jelentősen gazdagítaná, ha az angol tagozat egykori diákjai és tanárai az iskola rendelkezésére bocsátanák azokat a dokumentumokat (fényképeket, okleveleket, stb.), amelyek valamiképpen kapcsolódnak a Rókusi iskola angol nyelvi tagozatához.

Az iskola vezetői, a kiállítás rendezői továbbra is várják a régi diákok és tanárok jelentkezését. Az Rókusi Általános Iskola címe: 6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 37. Telefonszám: 314-676.

Ny. P.

Szabad egy táncra?

Azok a lányok és fiúk, akik elmúltak 16 évesek és szeretnének a jövő év február 17-én megrendezésre kerülő Operabál nyitótáncában részt venni, jelentkezzenek az Operabál Szervező Iroda telefonszámán (202-3019, illetve 156-9847) vagy a szegedi Ifjúsági Iroda számán (310-310). Jelentkezési ha-

táridő: december 10. A jelentkezőknek maguknak kell vállalniuk a táncanfolyam költségét és a nyitótáncához szükséges ruhakölcsönzés díját.

A tanfolyam szakmai irányítását a Bécsi Operabál koreográfusának vezetésével a Dance World Stúdió International végzi.

Pusztamérges és a gyűlölet

A község lakóinak munkáiból „Tégy a gyűlölet ellen!” mottóval nyitottak meg kiállítást Pusztamérgesen, a Móra Ferenc Művelődési

Ház előcsarnokában. A tárlatot ott február végéig tekinthetik meg az érklődők. Ezt követően vándorútra indítják a kiállítást.

Újra Szegeden!

Quelle VÁSÁR

a QUELLE BT. áruiból

RENKÍVÜLI 15-67%

KEDVEZMÉNNYEL

árusítjuk árukészletünk java részét.
Helye: Szeged, Felső Tisza part 2.
(Ifjúsági Ház)

Ideje: 1995. december 5-9.
Keddtől péntekig 9-18 óráig,
szombaton: 8-13 óráig

HA MÁR VÁSÁR, AKKOR MÁS ÁR!

Ha a nagyobb sok és a kisebb kevés, velünk olcsóbb az évés!

Közlemény!

A Hírközlési Főfelügyelet tájékoztatja a t. CB-tulajdonos ügyfeleit, hogy 1996. január 1-jétől a CB-rádióberendezés engedélyezési folyamata és a díj fizetésének módja megváltozik.

Bővebb tájékoztatást telefonon vagy személyesen a lakóhely szerint illetékes területi hírközlési felügyeletük ügyfélszolgálatai nyújtanak.

Megnyílt a Smaragd ékszerüzlet

a Kígyó utca 2. szám alatt!

Rendkívüli árengedmények:

ékszer, exkluzív ékszerek, 15-25%
ékszer javítás, készítés, 10%
üveg, porcelán, 20%
Ajka kristály, 20%
Zsolnai porcelán, 20%

Történet felvásárlás a legmagasabb napi áron!

